

3. Personstatistik

Personstatistikken beskriver befolkningen, dens udvikling og levevilkår, dvs. den giver en statistisk belysning af en række forhold, der vedrører det enkelte menneske og samfundet.

Dataindsamling

Den danske personstatistik bygger overvejende på oplysninger fra administrative registre. Nogle oplysninger indsamles af andre statslige myndigheder, som fx CPR-kontoret, Arbejdsmarkedsstyrelsen og Told- og Skattestyrelsen, mens Danmarks Statistik selv indsamler data til fx uddannelsesstatistikken og lønstatistikken. En mindre del af de samlede data indsamles gennem interviews og postskemaer.

3.1 Ressourcer

I 2002 vil der være 118,0 årsværk til rådighed i afdelingen jf. tabel 3.1. 54,2 årsværk forventes finansieret af egne indtægter på 28,6 mio. kr., mens knap 64 årsværk vil blive finansieret af finansloven.

Tabel 3.1 **Personstatistik.**
Årsværk og indtægter pr. 1. januar i arbejdsplan 2001 og 2002

	Finanslovs- årsværk ¹	Indtægts- årsværk ²	Årsværk i alt	Indtægter mio. kr.
2001	67,9	57,7	125,6	29,6
2002	63,8	54,2	118,0	28,6

Anm. Årsværk og indtægter for 2001 er korrigeret for organisationsændringer pr. 1. januar 2002.

¹ Årsværk finansieret af finanslovsbevillingen.

² Årsværk finansieret af egne indtægter.

I forhold til arbejdsplanen for 2001 er der tale om en samlet nedgang på 13,3 årsværk, jf. tabel 3.2. Nedgangen på knap 6 årsværk skyldes organisatoriske ændringer pr. 1. januar 2002, idet forbrugsundersøgelsen herefter er placeret i Økonomisk Afdeling og kulturstatistikken er placeret i Afdelingen for Erhvervsstatistik. Den øvrige nedgang på knap 8 årsværk skyldes dels de generelle nedskæringer, der er foretaget for hele institutionen, og dels et fald i egne indtægter.

3. Personstatistik

Tabel 3.2 Personstatistik.
Fordelingen af årsværk, EU-lovgivning og egne indtægter

	Årsværk 2001	Årsværk 2002	EU-lov- givning	Over- vejende egne indtægter ¹
Personstatistik i alt	131,3	118,0		
214. Afdelingschefen	1,5	1,5		
01. Befolkning og Uddannelse	31,6	29,6		
011. Befolkningsstatistik	7,5	7,0		
012. Flygtninge og indvandrere	1,2	0,7		Ja
013. Befolkningsfremskrivninger	2,2	1,7		Ja
014. Ordinær uddannelsesstatistik	16,2	15,3		
015. Voksen- og efteruddannelse	4,3	4,0		
016. Kirkestatistik og Valg ²	0,2	0,9		
04. Arbejdsmarked	43,8	40,7		
041. Arbejdsmarkedsregns. og beskæft.	7,7	7,1	Ja	
042. Arbejdsløshed og arbejdsm.foranst.	8,0	7,0		
043. Arbejdskraftundersøgelser	12,1	11,3	Ja	
044. Lønstatistik	12,0	11,3	Ja	
045. Interviewere	4,0	4,0	Ja	
10. Social og Sundhed	23,3	21,2		
101. Socialstatistik	9,5	9,2		
102. Sociale ressourcer	4,0	3,9		Ja
103. Sundhedsstatistik	2,4	2,3		
104. Børnestatistik ³	1,4	-		Ja
105. Kriminalstatistik	2,8	2,7		
106. Færdselsuheld	3,2	3,1	Ja	
17. Indkomst og Registre	13,9	9,2		
171. Indkomster og levevilkår	1,6	2,1		
172. Forbrugsundersøgelsen ⁴	4,4	-		
173. Kultur- og kirkestatistik ⁵	2,6	-		Ja
174. Generelle registre og registersp.	5,3	7,1		
15. Interview- og Markedsservice	17,2	15,8		
151. Interviewopgaver (inkl. interv.adm)	4,8	4,9		Ja
152. Tværg. opgaver & Lovmodel ⁶	1,0	1,0		Ja
153. Statistik om lokalområder	6,1	5,2		Ja
154. Forbrugerforventninger	0,8	0,7		Ja
155. Interviewere	4,5	4,0		Ja

Anm. Årsværkene i arbejdsplanen pr. 1. januar i de pågældende år.

¹ Et "Ja" betyder, at over halvdelen af driftsudgifterne i 2001 er finansieret af egne indtægter og ikke af finanslovsbevillingen.

² Kirkestatistik flytter 1. januar 2002 fra emne 173 til emne 016

³ Børnestatistik flytter 1. januar 2002 fra emne 104 til emne 174

⁴ Forbrugsundersøgelsen flytter 1. januar 2002 fra emne 172 til emne 253

⁵ Kulturstatistik flytter 1. januar 2002 fra emne 173 til emne 112

⁶ Hertil kommer årsværksforbruget i de andre afdelinger

3.2 EU-samarbejdet

Personstatistikken er kun i mindre grad dækket af EU-forordninger. Hidtil har retsakterne næsten udelukkende været på arbejdsmarkedsområdet, mens arbejdet på de øvrige områder er sket på basis af gensidige aftaler. I de seneste år har det europæiske samarbejde udviklet sig mod et stadigt mere forpligtende samarbejde, der i stadigt højere grad vil bygge på forordninger. Indenfor personstatistikken er denne udvikling blevet forstærket siden vedtagelsen af Amsterdamtraktaten, der indebærer øget fokus på bl.a. højt beskæftigelsesniveau, samordning af medlemsstaternes beskæftigelsespolitikker og bekæmpelse af social udstødelse.

Strukturelle indikatorer Udarbejdelsen af strukturelle indikatorer for EU blev iværksat på baggrund af topmødet i Lissabon i marts 2000, jf. *kapitel 2*. Inden for personstatistikens område drejer det sig om 7 beskæftigelsesindikatorer og 7 sociale indikatorer vedr. indkomst, fattigdom, uddannelse og ledighed. I første omgang anvendes eksisterende datamateriale, men der er mangler ved dette i form af aktualitet, dækning samt sammenlignelighed. Der er derfor opstået nye statistikbehov på europæisk plan som følge af dette arbejde, jf. nedenfor.

Løn og beskæftigelse

Arbejdsmarked har i mange år været et højt prioriteret område i det europæiske statistiksamarbejde, og det har hidtil været koncentreret om arbejdskraftundersøgelsen og lønstatistikområdet. Begge disse områder er væsentlige i opbygningen af strukturelle indikatorer, hvor arbejdet med nye indikatorer på beskæftigelsesområdet vil fortsætte i 2002.

Arbejdskraftundersøgelsen I 2001 har Kommissionen oversendt et forslag om en ny forordning for arbejdskraftundersøgelsen til Parlamentet og Rådet. Forordningen indebærer, at alle lande fremover vil være forpligtet til at levere løbende kvartalsvise resultater senest 90 dage efter referencekvartalets udløb. De få lande, der fortsat har årlige undersøgelser, vil hermed få et retsgrundlag, der forpligter til kvartalsvise undersøgelser. Forordningen har ingen konsekvens for Danmark, der har haft kvartalsvise arbejdskraftundersøgelser siden 1994.

Ad hoc undersøgelser Ved afholdelsen af arbejdskraftundersøgelsen for 2. kvartal indsamles hvert år oplysninger om et særligt emne, de såkaldte ad hoc moduler. Indholdet af disse fastlægges årligt i en kommissionsforordning, og

3. Personstatistik

undersøgelserne finansieres af EU. I 2002 skal der afrapporteres fra det ad hoc modul, som blev indsamlet i 2001 vedrørende de beskæftigedes arbejdstid, og i foråret 2002 indsamles oplysninger om handicappedes arbejdsmarkedstilknytning. I 2003 vil ad hoc modulet vedrøre begrebet livslang uddannelse, som er tillagt stor vægt i det europæiske statistikprogram. Forberedelserne til denne undersøgelse startede i 2000, og en kommissionsforordning vil blive vedtaget i 2002.

- Revision af indhold* Uddannelsesspørgsmålene i arbejdskraftundersøgelsen udgør en væsentlig del af den revision af variabellisten, som skal diskuteres og vedtages i 2002 i form af en kommissionsforordning. Undersøgelsen vil blive udvidet med to nye begreber: underbeskæftigelse og arbejdskraftreserven. Disse begreber er efterspurgt af både Eurostat og den Europæiske Centralbank, men der har også nationalt vist sig stor interesse.
- Lønomkostningsindeks* I 2001 har Kommissionen oversendt et forslag til forordning om et kvartalsvist lønomkostningsindeks (LCI) til Parlamentet og Rådet. Den nye forordning vil indebære, at alle medlemslande skal levere et lønomkostningsindeks opdelt på forskellige komponenter fra 1. kvartal 2002. Leverancen skal ske senest 70 dage efter referencekvartalets udløb. Endvidere skal der leveres tilbageregnete tal fra og med 1. kvartal 1996. Der er i tilknytning hertil fremsat forslag til en kommissionsforordning, der fastlægger indhold og omfang af LCI-leverancen og af den årlige kvalitetsrapport.
- Lønstrukturstatistik* På lønstatistikområdet er der fremsat forslag til en kommissionsforordning, der fastlægger indholdet i den kvalitetsrapportering, der skal leveres sammen med leverancen af lønstrukturstatistikken for 2002. Den ventes vedtaget i 2002.
- Ledige job* Der er fremsat forslag til en parlaments- og rådsforordning vedrørende en ny kvartalsvis undersøgelse af ledige job. Det forventes, at forordningen vil blive oversendt til Parlamentet og Rådet i 2002. Danmarks Statistik gennemfører i 2002 et EU-finansieret pilotprojekt for ca. 300 virksomheder.

Sociale forhold i øvrigt

- Levevilkår* Et af resultaterne fra topmøderne i Lissabon og Nice var et krav om større indsats for bekæmpelse af fattigdom og social udstødelse. Dette førte til, at Kommissionen udarbejdede et programoplæg, der bl.a.

3. Personstatistik

indeholdt et ønske om udarbejdelse af sammenlignelig statistik på dette område.

På denne baggrund har Eurostat i de seneste to år arbejdet på at etablere en løbende statistisk belysning af indkomster og levevilkår, EU-SILC (Statistics on Income and Living Conditions). Den vil blive afløser for EU's husstandspanel (ECHP). Udkast til en parlaments- og rådsforordning er fremsat og ventes vedtaget inden udgangen af 2002.

Sideløbende er der iværksat EU-finanslerede pilotprojekter, som skal klarlægge forskellige problemstillinger i forbindelse med gennemførelsen af EU-SILC. Danmarks Statistik medvirker ved projekterne. I forlængelse af disse planlægges og forberedes den egentlige undersøgelse med henblik på gennemførelse første gang i 2003. Det vil være nødvendigt at indhente data til undersøgelsen gennem stikprøvebaserede interviewundersøgelser, men registeroplysninger vil også blive anvendt, hvor sådanne foreligger. Det er en forudsætning for gennemførelsen af den danske del af undersøgelsen, at der kan skaffes finansiering.

Folketælling 2001 Befolkningsstatistikken er et af de områder, hvor samarbejdet fortsat udelukkende baserer sig på en aftale mellem medlemslandenes statistiske myndigheder. Således har Eurostat i samarbejde med medlemslandene indledt arbejdet med en harmoniseret folketælling for 2001. I Danmark gennemføres den som en registertælling. Arbejdet hermed er påbegyndt i 2001 og afsluttes i løbet af 2002.

Social sikring Samarbejdet om statistik for sociale udgifter opgjort efter en fælles klassifikation (ESSPROS) går helt tilbage til 1970'erne. Samarbejdet hviler ligeledes på frivillige aftaler, og alle EU-lande indgår i den detaljerede årlige statistik.

*Arbejdsmarkeds-
politiske
foranstaltninger* ESSPROS er ved at blive udbygget med oplysninger om ledighed og arbejdsmarkedspolitiske foranstaltninger. Det drejer sig om såvel udgifter som modtagere på helt detaljeret niveau og er dermed en specifikation af ESSPROS på et enkelt område. Udviklingen af de danske data har i 2001 været finansieret af EU. Det er Eurostats plan, at der skal opbygges tilsvarende moduler for andre dele af ESSPROS.

3.3 Nationale initiativer

Ny registerstrategi I 2002 vil arbejdet vedrørende omorganisering af dataindholdet i det personstatistiske registersystem blive videreført, og indkomststatistikregistret vil blive det første led i omlægningsprocessen. Omlægningen vil føre til en mere ensartet anvendelse af registrets oplysninger inden for en række forskellige statistikområder. Dette vil øge datakvaliteten samt give større effektivitet i forbindelse med driften af og træk på registret.

Befolkning og Uddannelse

Befolkningsfremskrivninger Danmarks Statistiks årlige befolkningsfremskrivning, der udarbejdes med en fremskrivningsperiode på 40 år, vil fra og med 2002 omfatte fremskrivninger for indvandrere og efterkommere. Forudsætninger for fremskrivningen fastsættes af Danmarks Statistik på grundlag af anbefalinger fra en arbejdsgruppe med repræsentation af uafhængige eksperter, ministerier og regionale myndigheder. Arbejdsgruppen er i 2001 blevet udvidet med repræsentanter fra bl.a. Finansministeriet, Økonomi- og Erhvervsministeriet samt DREAM.

Ny statistik over udlændinges opholdsgrundlag Så snart de grundlæggende oplysninger fra Udlændingestyrelsen foreligger, vil der blive etableret en statistik over udlændinges opholdsgrundlag. De nye oplysninger skal kombineres med eksisterende demografiske oplysninger såsom statsborgerskab, køn og alder.

Ny gruppering af oprindelsesland Den hidtidige gruppering af oprindelseslande i Mere og Mindre Udviklede Lande er ikke dækkende for det faktiske indhold i de to begreber. I de seneste år er der i stedet blevet efterspurgt andre opdelinger som for eksempel Vestlige lande (EØS-lande, Nordamerika, Australien og New Zealand) og Ikke-vestlige lande (alle øvrige lande). På denne baggrund udarbejdes der i 2002 en ny klassificering, hvor landene inden for grupperne er mere ensartede.

Database om personer med udenlandsk baggrund Danmarks Statistik har efter aftale med Indenrigsministeriet oprettet en udlændingedatabase, der giver ministeriet mulighed for hurtigt og sikkert at belyse og analysere aktuelle emner vedr. udlændinges forhold. Databasen er i 2001 suppleret med nye statistiske oplysninger om kontanthjælp samt arbejdsmarkeds- og uddannelsesoplysninger, herunder oplysninger om indvandrernes medbragte uddannelse. Databasen har i 2001 været benyttet som grundlag for *Tænketankens* arbejde med integrationsspørgsmål. Der er indgået en aftale om vide-

3. Personstatistik

reudvikling af databasen i 2002 og opdatering af databasen i de kommende tre år.

Statistik om indvandreres uddannelse Danmarks Statistik foretager fra 2002 undersøgelser om uddannelsesbaggrunden hos nye indvandrere, der kommer til Danmark. Oplysningerne indhentes dels fra sprogcentre, dels direkte fra de indvandrere, der ikke kommer i kontakt med centrene. Undervisningsministeriet yder et finansieringstilskud til undersøgelserne.

Institutionsregistret omlægges i 2002 Registret over uddannelsesinstitutioner er kommet under pres på grund af de mange institutionsammenlægninger og nye institutionskonstruktioner. I samarbejde med Undervisningsministeriet implementeres en ny struktur for institutionsregistret, som bedre er i stand til at håndtere både nye konstruktioner og sammenlægninger. Samtidig fastholdes muligheden for indberetninger fra lokale uddannelsessteder, hvilket er vigtigt af hensyn til de efterspurgte regionale uddannelsesstatistiske opgørelser.

Amts- og kommunalvalg 2001 Valgstatistikken omfatter folketingsvalg samt amts og kommunalvalg. I forbindelse med folketingsvalg forestår Indenrigsministeriet opgørelserne, mens Danmarks Statistik foretager en publicering. Derimod er det Danmarks Statistiks ansvar at foretage en detaljeret opgørelse af amts- og kommunalvalgene. Arbejdet med opgørelsen af valgene i november 2001 finder sted i de første måneder af 2002.

Arbejdsmarked

Fraværstatistik I 2000 blev der på foranledning af ønsker i Personstatistikudvalget nedsat en arbejdsgruppe, der skulle undersøge mulighederne for etablering af en generel fraværstatistik. I sommeren 2001 forelå gruppens arbejde i en rapport med forslag til en ny fraværstatistik, der vil blive etableret, når aftale om den nødvendige finansiering foreligger.

Letløn Danmarks Statistik er tilknyttet Letlønprojektet som primærmodtager. Letlønscetret forventes sat i drift fra april 2002. Forinden skal Danmarks Statistik medvirke i afestning og pilotdrift for at være i stand til at modtage oplysninger fra Letløn. Det vil være frivilligt for virksomhederne at tilmelde sig det nye system, hvorfor Danmarks Statistik i en årrække opretholder det eksisterende indberetningsystem.

3. Personstatistik

- Årlig lønstatistik* På baggrund af store personalemæssige afgangene i Arbejdsmarkeds-kontoret samt ændringer i visse dele af kildematerialet har publiceringerne af årslønsstatistikkerne været kraftigt forsinket. I 2002 vil disse forsinkelser blive indhentet, således at statistikkerne for 2001 for hhv. det private, kommunale og statslige område publiceres inden udgangen af 2002.
- ATP-beskæftigelse* ATP-beskæftigelsesstatistikken er i 2001 blevet revideret gennemgribende, og i 2002 publiceres en revideret og forbedret branchefordelt beskæftigelsesindikator.
- Arbejdsmarkedsregnskabet* Arbejdsmarkedsregnskabet kan ses som en udvidelse af den registerbaserede arbejdsstyrkestatistik (RAS). Regnskabet vil omfatte en opgørelse af befolkningens tilknytning til arbejdsmarkedet over hele året. I 2002 udvikles arbejdsmarkedsregnskabet for lønmodtagere.

Sociale forhold i øvrigt

- Den sociale ressourceopgørelse* Statistikken om personale og indskrevne i den sociale sektor blev til og med 1999 overvejende baseret på skemaindberetninger fra kommuner og amter. Fra 2000 påbegyndtes en omlægning, hvor oplysninger fra den personorienterede kommunale lønstatistik i stigende grad anvendes som kilde til personaleoplysninger i ressourceopgørelsen. Omlægningen er fuldt ud gennemført med virkning fra 2001.
- På nogle områder medfører overgangen databrud pga. ændringer i ressourceopgørelsens grupperinger mv., men der er samtidig betydelige fordele ved at benytte den nye kilde, ikke mindst en reduktion i den kommunale indberetningsbyrde.
- Børns levevilkår* Børnedatabasen indeholder oplysninger om børn og deres forsørgere fra og med 1980. Databasen udnyttes bl.a. i forbindelse med forskningsopgaver, idet det er muligt at følge udviklingen i børns og familiers levevilkår. I starten af 2001 blev indgået aftale med Socialministeriet om finansieringstilskud til udgivelse af en bog om børns levevilkår, især baseret på Børnedatabasen. Bogen, som udkommer i foråret 2002, indeholder bl.a. analyser af børns sociale baggrund.
- Sammenhængende socialstatistik* Den årlige sammenhængende socialstatistik om modtagere og varigheder af sociale ydelser rummer dels personstatistik om modtagerne, dels oplysninger om udbetalte beløb og andre økonomiske forhold. I 2002 foretages nye opgørelser af antal personer pr. ydelsesart, bereg-

3. Personstatistik

net som helårspersoner, til brug for overvejelser om den fremtidige publicering af statistik om modtagere.

Færdselsuheld En gradvis overgang til nyt elektronisk indberetningssystem for færdselsuheld blev fuldført i 2000, og der blev i 2001 opnået en markant reduktion i udgivelsestiden for den detaljerede kvartalsvise uheldsstatistik. De månedlige foreløbige opgørelser om færdselsuheld udbygges i 2002 med oplysninger om køretøjets art.

Sundhed Der er ført drøftelser med de centrale producenter og brugere af sundhedsstatistik om en udbygningsplan for Danmarks Statistiks sundhedsstatistik og om et konkret statistikprojekt vedrørende nedsat arbejdsevne og sociale forhold. Projektet igangsættes i 2002 under forudsætning af, at der indgås aftale om finansieringstilskud fra interessenterne.

Dødelighed og erhverv I 2001 blev der udgivet en ny undersøgelse af dødelighed og erhverv. Undersøgelsen dækker oplysninger for perioden 1981-1995 og viser den totale dødelighed og dødeligheden efter dødsårsager fordelt på faggrupper. En tilsvarende undersøgelse blev sidst udgivet i 1985.

Kriminalitet I *Kriminalitet 2000* er afsnittet om personer dømt for lovovertrædelser efter overtrædelsens art udbygget med oplysninger om lovovertrædernes sociale baggrund, fx uddannelse.

Efter aftale om finansieringsbidrag fra Rigspolitiet udgives i foråret 2002 en opgørelse af kriminalitet og national baggrund 2000. En række sociale baggrundsfaktorer bliver inddraget i opgørelserne. Hermed opdateres resultaterne fra en tilsvarende undersøgelse vedrørende 1995 og 1998.

Interview og Markedsservice

KÅS Servicesystemet KÅS (Kommune Års Service) tilbyder årligt kommuner og amter statistik opdelt på delområder af kommuner. Det nuværende KÅS-system består af 7 forskellige moduler - Befolkning, Bolig, Indkomst, Beskæftigelse, Pendling, Social og Nøgletal.

I 2002 etableres et internetbaseret system til bestilling samt kontrol af delområder. I forlængelse af et planlagt pilotprojekt for 8 større bykommuner vil Danmarks Statistik i tilknytning til KÅS-systemet for befolkningsstatistik udbyde et modul for *Indvandrere og Efterkommere*.

3. Personstatistik

Markedsstatistik Servicesystemet Markedsstatistik henvender sig primært til den private sektor med statistik til belysning af privatkundeområdet. Udover tilsvarende områdeopdelte standardydelse som i KÅS tilbyder Markedsstatistik også en lang række specialydelser i form af bl.a. kundeprofilanalyser samt vejsegmentering (udvælgelse af "klumper af veje" på minimum 500 personer baseret på statistikoplysninger).

Danmarks Statistik etableres i 2002 en særskilt brugerbetalt databank med statistik på geografiske delområder (sogne, byer og postnumre).

Interviewundersøgelser Danmarks Statistik gennemfører små og større interviewundersøgelser som en del af serviceprogrammet. Der benyttes computerstøttet telefoninterviewning, og stikprøveudvælgelsen indgår som en del af produktet. Stikprøveudvælgelsen kan enten ske ved en tilfældig udvælgelse fra CPR-registret eller på basis af oplysninger i et statistikregister - fx personer på efterløn eller indvandrere og efterkommere fra udvalgte lande. Foruden interviewundersøgelser gennemfører Danmarks Statistik også postskemaundersøgelser for eksterne kunder.

Som eksempel på emner i igangværende eller kommende undersøgelser kan bl.a. nævnes undersøgelser af befolkningens trafikvaner, pendling af bilejere til brokvarterer i Københavns Kommune, indvandrere og efterkommeres kendskab til og brug af IT, køb af økologiske varer, holdninger til dansk forsvar samt efteruddannelse blandt lærere på erhvervsskoler.

Øresundsstatistik Med støtte fra både EU's regionalfond og interessenter fra dansk og svensk side har Danmarks Statistik i samarbejde med det svenske statistiske centralbureau (SCB) startet et tværgående statistikprojekt for hele Øresundsregionen. I første omgang er der opbygget en fælles Øresundsdatabase indeholdende ca. 60 tabelmatricer med samordnede og geografisk opdelte statistikoplysninger for hele regionen. Herudover er der på tværs af Øresund opbygget en ny fælles integreret statistik vedrørende både flytninger og pendling.

Afhængig af størrelsen af finansieringsgrundlaget vil dataindholdet i Øresundsdatabase i de kommende år blive udvidet med nye statistikoplysninger. Det vil bl.a. dreje sig om en udbygning af flytte- og pendlingsstatistikken på tværs af Øresund med flere baggrundsdata, statistik over priser, løn- og arbejdsomkostninger samt en betydelig udvidelse af de eksisterende tabelmatricer for arbejdsmarked og erhverv. Øresundsstatistikken formidles alene via Internet.